

מעמד „יום הים”

כ"ג באייר, תשי"א

והצעה למפקד כללי *]

1. הזמן והמקום: ביום כ"ג אייר, בערוב-היום, מתכנסים התלמידים לחצר ביה"ס, והקרובים לים, יורדים אל חופו למעמד "יום-הים".
2. תכנית המסדר: לנוחיות הצופים—תנתן למסדר צורת ח' זרועית פתוחה— המשוה למעמד דמות ספינה.
3. במה העלילה: בנויה תכנית חצי-גורן. את הרקע האחורי של הבימה סוגר סמל החי"ל (תכנית מוגדלת בנויה או מצוירת על בד).

דגל הלאום

דגל
החי"ל

דגל
צי-הסוחר

מעל הסמל של החי"ל מתנוססת הסימטה:

* הצעה זו יפה גם לארגוני הנוער. מבצעי המפקד יכניסו בנוסח המוצע את השינויים

הרצויים להם.

את חזית חצי-הגורן חוגרת יריעת בד ועליה דברי ד. בן-גוריון:

"מדינת ישראל לא תיכון על יבשה בלבד - שני הימים הנושקים חופי ארצנו הם חלק של מדינת ישראל".
ד. בן-גוריון

משמר לכל דגל - צופי ים.

5. המשחחפים: רב-המעמד. הילד. דמות א'. דמות ב'. מקהלה מדברת.

א

חרועת חצוצרות חגיגית. השלך הס.

על הכמה עולה ילד בגיל 12 וקורא לאטו ובקול רם, ברור ובעז את דבר הסיסמה. המשמרות, המקהלה כנדהמים.

הילד: "מדינת ישראל לא תיכון על יבשה בלבד - שני הימים הנושקים את חופי ארצנו הם חלק של מדינת ישראל".
דוד בן-גוריון.

רב המעמד: מי אתה ילד?

הילד: מילדי העולם אני ומעברה באתי.

רב המעמד: אכן יפה מאד שבאת - -

הילד: שמעתי אומרים, המורה הוא שאמר לנו, שהנה נחוג בעיר "יום-הים" ברב פאר ובהמון רב. אזי אמרתי לאבי: "אבא, קחני אהך מחר לעיר, והוא לקח אותי. והנה אני פה.

רב המעמד: שמחים אנו, ילד, שבאת הלום. הנה במיטב מקומותינו נתן לך מקום. ואשר תראה ותשמע, תספר לחברייך במעברה.

הילד: אראה, אשמע ואספר.

רב המעמד: (אל הקהל) ואנחנו, כמיטב יכלתנו, נעשה למען יבין הילד - הכל.

המקהלה המדברת: כן נעשה כאשר דברת.

(חרועת-משנה חגיגית בחצוצרה)

רב המעמד: בא המועד. כ"ג באייר תשי"א. "יום-הים" לישראל. קדשו יום! הגבירו חילים!

המקהלה המדברת: "מחיל אל חיל!"

(חרועה להנפת הדגל)

רב המעמד: להנפת דגל הלאום, מעמד - דום! (עמידת דום) יתנוסס דגלנו ברמה! המקהלה המדברת: על יריעת דגלנו שני פסים כחולים, כשני גלי ים.

הילד: (מפסיק) ומדוע זה?

רב המעמד: למען תראה ותזכר, ילד, אשר שני ימים לנו - שתי זרועות פתוחות וחובקות למולדת.

המקהלה המדברת: אכן, שני ימים לנו: הים הגדול והים הדרומי עם חוף אילת.

רב המעמד: לנו הם עכשו הימים - רק לא מזמן, ילד, חדשנו את ברית-הקדומים בינינו ובין הימים - הַשָּׁנִים. מאות בשנים, מאז גלינו מארצנו והוטלנו מעל חופיה אל חופים זרים - נעולים היו לפנינו שערי המולדת, שהציבתם בים, ממערב ומדרום.

המקהלה המדברת: (בהדגשה ובמראה) נעולים היו לפנינו שערי המולדת, שהציבתם בים ממערב ומדרום - -

רב המעמד: - - המפתח לשערי הים אבד לנו - עד שבאו הללו שמסרו את נפשם והחזירו לנו את הים. במותם קדשו את הים.

האם לא נזכר אותם ביום זה?

(נקישת-אבל בחופים. הדגלים מורדים עד חצי-החורף)

רב המעמד: יזכר! (עוברים ל"דום")

יזכר עם ישראל, את אחיו ואחיותיו, אשר לא נרתעו מפני כל, לא חתו מזעף ים ומשבריו והעפילו בכל הדרכים אל חופי המולדת - ובדרכם נספו בימים. יזכר העם את מלחיו, קציניו וכל יורדי-הים, אשר הפליגו באניות רבות וירדו במצולות, המה על אניותיהם - בקדשם את ישראל ברבים ואת חזון תקומת הימאות הישראלית.

המקהלה המדברת: יתחשל האבל - לעלילות, והצער - למעשי כבוש בחוף ועל פני הים.

אחד: אנחנו חצבנו מעשת:

שני: חיינו מורשת ימים.

שלישי: עדים ים ויבשת.

כל המקהלה: אחים ספנים לבונים. (הדגלים מונפים).

הילד: מיהו זה העולה מימין? ומה יחזיק בידיו?

רב המעמד: באחת - יחזיק שברי משוט ובשניה - השלח.

הילד: אבל מיהו?

רב המעמד: (אל הדמות) מי אתה? ומה הביאך חלום?

הדמות: שירת הנוכחים, אנחנו הצבנו מעשת" - היא עוררה אותי, היא הביאתני הנה.

רב המעמד: אבל מי אתה?

הדמות: הנה ידי (מרים) באחת עשיתי מלאכה ובשניה - אחזתי בשלח. מלח עם יורדיים עבריים ביפו הקדומה הייתי. ויבוא האויב. הרומאים באו. לגיונותיהם הרבים שת שָׁתו עלינו. באניות רבות עלו עלינו - לבזו את ארצנו ולשימנו לעבדים. ואנחנו עמדנו בשערים!!!

(נעלם)

המקהלה המדברת: היתה היא מצדה של ים.

אחד: כמו מצדה ביבשת - דגל הוא לעם.

שני: לא נפקיר אדמת מורשת - לא נטוש הים.

הילד: כן, גם הים מורשה. גם ים מכורה. אבל, ראוי-נא, הנה עוד אחד בא ומיהו זה?

רב המעמד: ומי אתה ומה הביאך הלום?

דמות ב': אתם הבאתם אותי - ואני מיהו?

(נשמע לחן השיר לאטו, הי דרומה, דרומה לאילת)

התשמעו את השיר: "אילת - אילת - אילת -" משם אני בא. על צוק סלע רם, הרדימוני שם גלי הים. דורות על דורות הייתי נטוץ תרדמה וחלמתי. ובחלומי -

הילד: מה ראית? - ספר!

דמות ב': את אניות שלמה אשר הלכתי בהן עם עבדי חירם מלך צור. על פני תבל רבה הפלגנו אז - תרשישה ואוסיר. את ארמון המלך שלמה מלאנו זהב ואת כלוביו - תוכיים ואת כל רחובות ירושלים שנהבים ועצי אלמוגים - את זאת חלמתי דורות על דורות - והנה נפסק, יום אחד, החלום -

הילד:

איך זה נפסק חלומך היפה ומי הפסיקו?

דמות ב': יום אחד נודעזע הצוק - כובשי אילת, אחיך הגדולים, ילד, זעזעוהו -

ואני התעוררתי. ומאז הקיצותי, הולך אני מבית אל בית, מקום בו ילדים

כמוך, ומראה להם בחלומם את אילת - -

(שיר "אילת")

הילד: גם אני רואה עכשיו - -

רב המעמד: מה אתה רואה?

הילד: אניות עוגנות באילת. (הדמות נעלמת).

המקהלה המדברת: ואין זה חלום. מציאות היא. ספינות ראשונות מגיעות אל נמל אילת.

רב המעמד: הלוא ראית, הלוא שמעת: היתה לנו ספנות עברית בימי קדם, איו מלחים

עברים, כאשר חם עתה, שאת שירת ארצם נשאו למרחבי הים...

(לחן השיר: זמר-ים" מלים - קרני, מוסיקה - י. אדל)

היו ספנים מאושרים, אשר לא נבהלו מקצפו של הים ובטערתו עמדו.

המקהלה המדברת: "יורדי הים באניות - עושי מלאכה במים רבים"

"המה ראו מעשי ה' - ונפלאותיו במצולה".

רב המעמד: והנה קמה הימאות העברית לתחיה, בימינו ולעינינו היא קמה. ישובי

דיגים חוקמו לאורך החוף של הים התיכון, ועל חופי הכנרת ובחוף

אילת - גם בחוף אילת, ילד.

עם שחר או שקיעת החמה, בערוב היום, יוצאים דיגינו בסירותיהם

למרחבי הים לרדות בדגי הים ובשובם והנה רשתם מלאה דגה למכביר

לצרכי ישראל.

ולא יאמרו עוד, כאשר אמרו אבותינו במצרים ובכל ארצות עבדותם:

"זכרנו את הדגה אשר אכלנו" -

המקהלה: לא יאמרו עוד כזאת - כי כאן יאכלו את דגתם.

כי "גם הים הוא לחם"

שיר, אם כנרת" המלים: י. אורלנד, המנגינה: מ. זעירא.

השלישי: ... ראיתי והנה לקול צלילי, התקוה של תזמרת פועלים
הולנדיים - היא גולשת אל מקום חיותה הימה. - -
הרביעי: ... ידעתי: שעם כל אניה הגולשת ויורדת הימה עולה
לעומתה כבוד ישראל.

רב המעמד: בונים אניות - ואתם תעלו עליהן להשיטן!!!

כלם: עלה נעלה!!!

שיר הספנים: לדרך ספן הים לפניך...

רב המעמד: הנה היום הזה, כ"ג באייר, הוא "יום - הים" - תצא מפה הקריאה של
החבל הימי לישראל: הגדילו והאדירו את הספנות העברית!

כלם: נגדיל ונאדיר את הספנות העברית!

רב המעמד: יחלץ נוער רב במולדת, היום ומחר ובכל יום תמיד, לכבש את ספוני
אניות הנוסעים והמשא הישראליות, בלהט נעורים ובעמל חלוצי.

הילד: ואני מה?

רב המעמד: גם אתה, ילד, התחנך לקראת הים. למד וקנה דעת, וביום היותך נער
ואמיק - תמצא דרכך אל הים.

הילד: מצוא אמצא!

רב המעמד: נביא מפה את הדו לכל אורח במולדת להשתמש באניותינו, למסע
ולהובלה, רק באניותינו.

כלם: נביא הצו!

רב המעמד: והברכה לכלכם: מחיל אל חיל!

כלם: מחיל אל חיל!

ה ת ק ו ה

1.	ניע נוע	} האחד:	עננים	} אם כנרת	} נמה נים
2.	דיגים,				
3.	ומעוני	} את אורגת	} ובשקט קול יקום	} את הפדות.	} כלם:
	מי רוצה בכך				
	עוד כמוני -	} לחתר	} כל דוגית	} וגם למות.	} כלם:
	אחת רק				
	שט	} השני:	} שיר השפע	} לתמיד	} כלם:
	שט לו, שט לו				
	אט	} השלישי:	} לי משקט	} חרש נד לו	} חרש נד לו
	אט				
	חבר עוני				

הילד: כמה זה יפה -.

רב המעמד: ויפה עוד שבעתים...

הילד: מה עוד?

רב המעמד: אניות בונים בשבילנו במדינות הים.

צי-הסוחר מפליג לארצות רחוקות.

ו"חיל-הים" שלנו תר את חופי אמריקה.

המקתלה: הננו מחיל אל חיל.

רב המעמד: אניות בונים בשבילנו במדינות הים. הנה העדות של עד ראייה:

המקלה המדברת: האחד: ... היה זה בהולנד, באתי לראות בהשקת האניה "רמוך",

ראשונה ל"צים" שנבנתה לשמה.

השני: ... עמדתי במספנה בתוך קהל האלפים, יהודים ולא יהודים

וביניהם ילדי ישראל, ששחררו מלמודיהם לכבוד היום.

לפני כל משפט
נקישה בתוסים.

ההצעה עובדה בידי חנוך לוין.

הוצאת מרכז החבל הימי לישראל, ת"א תשי"א.